

SKUPNA INTERNA IZHODIŠČA PREVERJANJA IN OCENJEVANJA NA II. GIMNAZIJI MARIBOR

UVOD

Interna pravila o preverjanju in ocenjevanju znanja na II. gimnaziji Maribor so nastala na pobudo učiteljev in vodstva šole in soglasja vodij vseh strokovnih aktivov na šoli.

Predstavljajo nadgradnjo z zakoni in pravilniki opredeljenih pravil preverjanja in ocenjevanja znanja.

Interna pravila preverjanja in ocenjevanja so sestavljena iz skupnih izhodišč in opredelitev, ki veljajo enotno za vsa predmetna področja, in iz specifičnosti, določenih znotraj posameznih predmetnih področij.

1. SKUPNA INTERNA IZHODIŠČA IN OPREDELITVE PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

1.1. Ločimo med **preverjanjem in ocenjevanjem znanja**, ki sta obvezni sestavini pouka.

Preverjanje znanja se ne ocenjuje. Preverjanje je obvezno pred vsakim pisnim ocenjevanjem znanja.

1.2. Z oceno vrednotimo znanje dijaka.

1.3. Znanje ocenjujemo z ocenami 1, 2, 3, 4 in 5. V uradno dokumentacijo (redovalnica, osebni listi, spričevala, obvestila o uspehu, preizkusi znanja, zapisniki izpitov ipd.) je dovoljeno vpisovati le tako izražene ocene.

1.4. Pri določanju posameznih ocen uporabljamo spodnjo lestvico:

0 % - 49 % ... 1 (nzd)

50 % - 59 % ... 2(zd)

60 % - 74 % ... 3(db)

75 % - 89 % ...4(pd)

90 % - 100 % ...5(odl).

Izjema so lahko le posebni programi ali nivoji pouka.

1.5. Vsakemu dijaku pri vsakem predmetu nudimo **ugodnost izboljševanja ene pisne ocene**. V redovalnico vpišemo obe pridobljeni oceni, pri določanju zaključne ocene ob koncu pouka

pa upoštevamo oceno, ki je povprečna vrednost obeh pridobljenih ocen. Ugodnost izboljševanja ocen lahko dijaki tudi izgubijo (glej točko 5).

1.6. Ustno ocenjevanje znanja je napovedano. To je ugodnost dijakov, ki jo lahko tudi izgubijo (glej točko 5).

1.7. Sprotno delo vsakega dijaka vsaj trikrat v letu ovrednotimo s t. i. tristopenjskimi **kreditnimi točkami** (0 – slabo (neuspešno), 3 – povprečno (uspešno), 6 – odlično (zelo uspešno)). S kreditnimi točkami lahko vrednotimo znanje tekoče snovi, opravljanje domačih nalog ali drugih, za predmet specifičnih obveznosti. Ob koncu šolskega leta učitelj dijakove dosežene kreditne točke **pretvori v oceno** (glej točko 3.5), če je kreditne točke pridobil vsaj trikrat. Obteženost tako pridobljene ocene določi strokovni aktiv.

1.8. Zapisana izhodišča veljajo za vse dijake II. gimnazije. Pri preverjanju in ocenjevanju dijakov s statusi športnika, kulturnika ali vzporednega izobraževanja upoštevamo specifično posameznikov in določila pogodb o prilagajanju šolskih obveznosti.

2. NATANČNEJŠE INTERNE OPREDELITVE PREVERJANJA IN OCENJEVANJA

2.1. Vse pridobljene ocene (od 1 do 5) pisnega in ustnega ocenjevanja ter ocenjevanja drugih oblik vpisujemo v elektronsko redovalnico, zaželeno pa je, da jih učitelj zapisuje tudi v svoje osebne zapiske. Če so ocene izražene tudi v odstotkih, odstotke vpišemo le v učiteljeve osebne zapiske, prav tako pa tudi podatke o preverjanju za kreditne točke.

2.2. Dijak lahko v šolskem letu **pri vsakem predmetu izboljšuje eno pisno oceno**. Pisno nalogo, pri kateri bo dijak oceno izboljševal, določi učitelj v dogovoru z dijakom. Izboljševanje ocen praviloma izvajamo v zadnjih treh tednih drugega ocenjevalnega obdobja. V redovalnico **vpišemo obe oceni**, pri določanju zaključne ocene predmeta pa **upoštevamo oceno, ki je povprečna vrednost** obeh pridobljenih ocen.

2.3. **Obteženost ocen** (pisnih, ustnih in ocen, pridobljenih na drugačne načine, med drugim ocene iz kreditnih točk) določi posamezen strokovni aktiv. Ocene so lahko enakovredne ali razdeljene v vsaj dva različno obtežena sklopa. Določeno obtežitev (razmerje ocen) upoštevamo pri določanju zaključne ocene ob koncu pouka.

2.4. V učiteljeve osebne zapiske vpisujemo tudi t.i. **kreditne točke**. Le-te dijak pridobi z ovrednotenjem **sprotnega dela**, kot je znanje tekoče obravnavane snovi, opravljanje domačih nalog in drugih, za predmet specifičnih obveznosti. Vsak tak zapis obvezno opremimo z **datumom in opombo o vsebini**, ki smo jo vrednotili. Vrednotenje sprotnega dela s kreditnimi točkami je praviloma nenapovedano. Število in oblike izvedenih vrednotenj se lahko od dijaka do dijaka nekoliko razlikujejo, vsakega dijaka pa mora učitelj ovrednotiti **vsaj trikrat v letu**. Prav tako mora učitelj v šolskem letu ponuditi vsaj štiri možnosti pridobivanja kreditnih točk. Učitelj dijaka javno seznaniti s številom dodeljenih točk. Dijak se lahko na doseženo število kreditnih točk pritoži v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja v srednjih šolah. Število in oblike vrednotenj za kreditne točke ter zadnji rok za njihovo pridobivanje določi posamezni strokovni aktiv. Ob koncu pouka pridobljene kreditne točke **pretvorimo v oceno v skladu s tabelo iz točke 3.5**.

3. DOLOČILA VREDNOTENJA SPROTNEGA DELA DIJAKOV

Pravilnik o ocenjevanju znanja v srednjih šolah v 6. členu določa, da je ocenjevanje znanja vrednotenje doseženih standardov znanja in učnih ciljev z oceno. Ocenjevanje znanja poteka skozi vse šolsko leto.

Sprotno preverjanje dela dijakov in vrednotenje s kreditnimi točkami zadošča zahtevam pravilnika z določitvijo ciljev, oblik in kriterijev na naslednji način:

3.1. **CILJI** sprotnega preverjanja znanja dijakov:

- vzpodbuditi sprotno učenje in opravljanje obveznosti dijakov
- omogočiti razumevanje nove obravnavane snovi zaradi usvojenih predhodnih standardov znanja in s tem lažje doseganje zahtevanih standardov znanj, zapisanih v učnih načrtih
- omogočiti sprotno preverjanje etapnih ciljev

3.2. **OBLIKE** sprotnega preverjanja znanja:

Oblike sprotnega preverjanja so v skladu s 7. členom Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah, in so naslednje:

- kratko ustno preverjanje snovi tekočega poglavja (do 5 minut)
- kratko pisno preverjanje snovi tekočega poglavja (do 15 minut)
- pregledovanje domačih nalog
- preverjanje priprave na pouk (opravljanje dogovorjenih obveznosti, potrebnih za delo v

šoli)

- druge oblike, ki jih v skladu s 7. členom Pravilnika o ocenjevanju v srednjih šolah **določijo strokovni aktivni** in so del načrta dela aktiva za tekoče šolsko leto

3.3. ŠTEVILČNO VREDNOTENJE sprotnega dela:

- 0 točk za neopravljeno ali zelo slabo opravljeno delo ali zelo slabo znanje
- 3 točke za povprečno opravljeno delo ali znanje (ustrezno, a z večjimi pomanjkljivostmi)
- 6 točk za odlično opravljeno delo ali odlično znanje z možnimi manjšimi pomanjkljivostmi

3.4. KRITERIJI za posamezno obliko sprotnega preverjanja:

3.4.1. USTNO PREVERJANJE SNOVI ZADNJEGA POGLAVJA:

- **0 točk** za nepoznavanje obravnavanih pojmov in lastnosti ali njihovo napačno navajanje in razlago
- **3 točke** za delno poznavanje obravnavanih pojmov, navajanje lastnosti in primerov, a z občutnimi pomanjkljivostmi, ki kažejo na slabše razumevanje povedanega
- **6 točk** za odlično poznavanje in razlago obravnavane snovi, z navajanjem lastnosti in medsebojnih povezav ter samostojno izdelanimi primeri z možnimi manjšimi pomanjkljivostmi

3.4.2. PISNO PREVERJANJE SNOVI ZADNJEGA POGLAVJA

- **0 točk** za dosežen rezultat pod 40%
 - **3 točke** za doseženih vsaj 40%
 - **6 točk** za doseženih vsaj 80%
- (to so priporočene meje, ki pa lahko pri posameznih pisnih vrednotenjih nekoliko variirajo)

3.4.3. OPRAVLJANJE DOMAČIH NALOG

- **0 točk** za neoddano ali neopravljeno domačo nalogo ali če je opravljenih domačih nalog manj kot polovica vseh predvidenih ali če je večina nalog rešena napačno ali če dijak pri večini nalog zapiše le rešitve, brez postopka
- **3 točke**, če je dijak dobro opravil vsaj dve tretjini predvidenih nalog ali če je rešil skoraj vse naloge, a z večjimi napakami

- **6 točk**, če dijak pravilno opravi skoraj vse domače naloge in le z manjšimi napakami

3.5. DOLOČANJE ocene iz kreditnih točk:

Če smo dijakovo delo s kreditnimi točkami ovrednotili **trikrat v šolskem letu**, pretvorimo v oceno na naslednji način:

0 ali 3 točke	1(nzd)
6točk.....	2(zd)
9 točk.....	3(db)
12 točk.....	4(pd)
15 ali 18 točk.....	5(odl)

Če smo dijakovo delo s kreditnimi točkami ovrednotili **štirikrat v šolskem letu**, doseženo vsoto točk pretvorimo v oceno na naslednji način:

0, 3 ali 6 točk.....	1(nzd)
9 točk	2(zd)
12 točk.....	3(db)
15 točk	4(pd)
18, 21 ali 24 točk.....	5(odl).

Če smo dijakovo delo s kreditnimi točkami ovrednotili **petkrat v šolskem letu**, doseženo vsoto točk pretvorimo v oceno na naslednji način:

0, 3 ali 6 točk.....	1(nzd)
9 ali 12 točk	2(zd)
15 točk.....	3(db)
18 ali 21 točk	4(pd)
24, 27 ali 30 točk.....	5(odl).

4. DOLOČANJE ZAKLJUČNE OCENE OB KONCU POUKA

Zaključno oceno predmeta izračunamo z upoštevanjem vseh v redovalnico vpisanih ocen in njihove morebitne različne obtežitve na naslednji način:

- pri pisnih nalogah, kjer je dijak **oceno izboljševal, najprej izračunamo povprečno vrednost obeh pridobljenih ocen** in samo to vrednost upoštevamo pri nadaljnjih izračunih
- določimo **ocene tematskih sklopov, ki jih je dijak popravljaj, ker je bil prvotno ocenjen**

negativno, kar storimo tako, da računamo povprečja ocene, ki jo je dijak dosegel s popravljanjem, z vsako popravljanjo nezadostno oceno posebej

- **izračunamo povprečno oceno \bar{o}** z uporabo ene od naslednjih treh formul:

$$\bar{o} = \frac{o_1 + o_2 + \dots + o_n}{n} \quad (4.1),$$

kjer so o_1, o_2, \dots, o_n dijakove ocene, določene tudi z upoštevanjem prejšnjih dveh alinej in so vse tako določene **ocene enakovredne**

ali

$$\bar{o} = \frac{k_1(p_1 + p_2 + \dots + p_n) + k_2(u_1 + u_2 + \dots + u_m)}{k_1 \cdot n + k_2 \cdot m}, \quad \text{kjer je } k_1 + k_2 = 1 \text{ (100\%)} \quad (4.2)$$

če so **ocene razdeljene v dva različno obtežena sklopa** s faktorjema k_1 in k_2

ali

$$\bar{o} = \frac{k_1(p_1 + p_2 + \dots + p_n) + k_2(u_1 + u_2 + \dots + u_m) + \dots + k_r(s_1 + s_2 + \dots + s_t)}{k_1 \cdot n + k_2 \cdot m + \dots + k_r \cdot t}, \quad (4.3),$$

kjer je $k_1 + k_2 + \dots + k_r = 1$ (100%)

če so **ocene razdeljene v vsaj tri različno obtežene sklope**.

Izračunano oceno \bar{o} najprej **zaokrožimo na eno decimalno mesto**, pri čemer **upoštevamo le drugo decimalno mesto** na naslednji način:

če je drugo decimalno mesto največ 4 (0, 1, 2, 3 ali 4), prvo decimalno mesto pustimo nespremenjeno, če pa je drugo decimalno mesto 5 ali več (5, 6, 7, 8 ali 9), pa prvo decimalno mesto pri zaokrožitvi povečamo za 1.

V naslednjem koraku z zaokrožitvijo na celo število določimo zaključno oceno dijaka takole: če je preostala decimalka ocene \bar{o} po prvem zaokroževanju največ 4, oceno zaokrožimo na celo število navzdol, če pa je prva decimalka 5 ali več, pa oceno zaokrožimo na celo število navzgor.

Dijak ne more biti »med oceno«.

Dijaki, ki imajo pri 70-urnih predmetih **le eno nepopravljeno nezadostno oceno** in pri najmanj 105-urnih predmetih **nepopravljeni dve nezadostni oceni** imajo zaključeno nezadostno oceno le, če povprečna vrednost odstotkov pisnih nalog ne dosega vrednosti 50%. V nasprotnem primeru dijak nima popravnega izpita in se mu zaključna ocena določi po zgoraj zapisanem postopku.

5. UGODNOSTI IN IZGUBA UGODNOSTI

Dijakove ugodnosti pri vseh predmetih so:

- možnost izboljševanja ene pisne ocene
- napovedano ustno ocenjevanje znanja.

Dijak **vse ugodnosti pri posameznem predmetu** izgubi po treh kršitvah iz kateregakoli od naslednjih vzrokov (učitelj to beleži v svojih osebnih zapiskih in opremi z datumom):

- če ne zna tekoče obravnavane snovi
- če ne opravi domače naloge ali drugih dogovorjenih obveznosti
- če moti pouk
- če ne prinaša za pouk potrebnih pripomočkov.

Prav tako izgubi vse ugodnosti pri predmetu, če vsaj enkrat neopravičeno manjka oz. se namerno izogne napovedanemu ocenjevanju znanja.

Dijak **izgubi ugodnosti pri vseh predmetih** ob izrečenem ukoru razrednika (za več kot 10 neopravičenih ur), prav tako pa tudi ob vsakem nadaljnjem ukoru.

Dijak praviloma izgubi ugodnosti pri predmetu za 3 mesece. V primeru izboljšanja lahko po izteku roka dijak ugodnosti ponovno pridobi.

Predlog izgube ugodnosti pripravi učitelj predmeta na za to pripravljenem obrazcu. Na njem učitelj navede razloge za izgubo ugodnosti in obrazec odda pomočnici ravnatelja.

Sklep o izgubi ugodnosti izreče vodstvo šole in ga posreduje dijaku, njegovim staršem, dijakovemu razredniku in učitelju predmeta.

6. PRIDOBIVANJE OCEN ZARADI ODSOTNOSTI PRI NAPOVEDANEM OCENJEVANJU ZNANJA:

- Če dijak pri napovedanem ocenjevanju **opravičeno** manjka, manjkajočo oceno pridobi v dogovoru z učiteljem predmeta.
 - Če dijak pri napovedanem ocenjevanju **neopravičeno** manjka, **za 3 mesece izgubi vse ugodnosti** pri predmetu, manjkajočo oceno pa pridobi v roku in na način, ki ga določi učitelj predmeta. Če pri ocenjevanju v 2. roku ponovno neopravičeno manjka ali se mu namerno izogne, izgubi vse ugodnosti do zaključka šolskega leta oziroma do konca 1. ocenjevalnega obdobja naslednjega šolskega leta, če se prvi trije meseci izgube ugodnosti iztečejo v naslednjem šolskem letu.
7. Morebitne **nesporazume** glede preverjanja in ocenjevanja med učiteljem in dijakom, učitelj rešuje v sodelovanju z vodjo aktiva, razrednikom dijaka in ravnateljem.

8. PRIMER DOLOČANJA ZAKLJUČNE OCENE:

1. ocenjevalno obdobje:	2. ocenjevalno obdobje:
4(76 %)	1(42 %) , 2(59%)
1(39 %) , 3(65%)	3(74 %) , 4(78%)
	5(91 %)
	5
	4
Preverjanje: 3 KT(2. 10.)	Preverjanje za KT (10. 2.) – odsoten!
Domača n.: 6 KT(12. 12.)	Preverjanje: 3 KT (25. 3.)

Razlaga:

Rdeče ocene so pisne, črna ocena je ustna, zelena ocena je ocena iz zbranih kreditnih točk, modri oceni sta oceni, pridobljeni s popravljanjem, oranžna ocena pa je dosežena z izboljševanjem.

Vrednosti odstotkov in opombe v zvezi s pridobivanjem kreditnih točk učitelj zapisuje v svoje osebne zapiske.

8.1 Izračun zaključne ocene, če so vse dijakove ocene **enakovredne** (uporaba formule (4.1)):

Najprej izračunamo povprečno oceno testa, ki ga je dijak izboljševal, kar je v tem primeru **3.5**, oceni, ki ju upoštevamo zaradi dveh popravljanj nezadostnih ocen pa sta **2** in **1.5**.

Izračun s formulo (4.1) da povprečno oceno:

$$(4 + 2 + 1.5 + 3.5 + 5 + 5 + 4) : 7 = 25 : 7 = 3.57142... \approx 3.6$$

kar pomeni zaključno oceno 4.

8.2 Izračun zaključne ocene, če so dijakove ocene **razdeljene v dva različno obtežena sklopa**, pri čemer so pisne ocene in ocena iz kreditnih točk obtežene s faktorjem **0.8**, ustna ocena pa s faktorjem **0.2** (uporaba formule (4.2)):

Tudi v tem primeru najprej izračunamo povprečne ocene testov po izboljševanju in obeh popravljanjih, ki so **3.5**, **2** in **1.5**, izračun s formulo (4.2) pa da povprečno oceno:

$$\frac{0,8 \cdot (4 + 2 + 1.5 + 3.5 + 5 + 4) + 0,2 \cdot 5}{0,8 \cdot 6 + 0,2 \cdot 1} = \frac{0,8 \cdot 20 + 0,2 \cdot 5}{4,8 + 0,2} = \frac{17}{5} = 3.4$$

kar pa da zaključno oceno 3.

Predlog izhodišč pripravila: Jelka Vogrinec in Ivan Lorenčič

Pri pripravi predloga je bilo uporabljeno interno gradivo Gimnazije Bežigrad in veljavni pravilniki o preverjanju in ocenjevanju.

Sprejeto na konferenci učiteljskega zbora, dne 30. 8. 2012

Ivan Lorenčič
ravnatelj